

Ο ΜΕΘΩΝΗΣ ΑΝΘΙΜΟΣ (ΚΑΡΑΚΑΛΟΣ)

Ἐκ τῆς ἐν Δημητσάνῃ παλαιᾷς οἰκογενείας τῶν Καρακάλων ἐγένοντο πολλοὶ κληρικοὶ ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς δουλείας, οἵτινες τὰ μέγιστα ὑπηρετήσαν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος. Τοιοῦτοι δὲ ἦσαν ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Θεοφάνης κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα, ὁ Πατριάρχης Κ' πόλεως Κύριλλος κατὰ τὸν ΙΗ' «φιλομαθῆς, φιλάρετος, ἐπιεικῆς καὶ φιλάγαθος» κατὰ Σέργιον Μακραιῶν (Μεσαιων. Βιβλιοθ. Σάββα τόμ. Β' σελ. 206), ὁ Νικομηδείας Κύριλλος, ὁ Μονεμβασίας Νεόφυτος, ὁ Ναζαρετ Παΐσιος, ὁ Κορώνης Παΐσιος, ὁ Κορώνης Μακάριος, ὁ Μεθώνης Ἄνθιμος. Περὶ τοῦ τελευταίου τούτου ἀναγράφομεν ὀλίγα.

Ὁ Μεθώνης Ἄνθιμος ἐγεννήθη ἐν Δημητσάνῃ καὶ ἐσπούδασεν ἐν τῇ περιωνύμῳ Σχολῇ τοῦ Φιλοσόφου, ἧτις εὕρισκετο πλησίον αὐτῆς. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας ἐποτίσθη τὰ νάματα τῆς παιδείας καὶ εὐσεβείας παρὰ τῶν εὐσεβῶν γονέων καὶ συγγενῶν αὐτοῦ. Ἐξ ἐπιστολῆς ἐκ τοῦ Ἁγίου Τάφου πρὸς αὐτὸν ἀπὸ 14 Ἀπριλίου 1762 μανθάνομεν τὴν εὐσέβειαν, ἣν ἔλαβεν παρὰ τῶν διαπρεπῶν συγγενῶν του. «Μαθόντες, λέγει, παρὰ τοῦ θείου σου Ναζαρετ κυρ Παΐσιου ὅτι οἰκοθεν καὶ πατρόθεν ἔχει ἡ ἡμετέρα θεοσέβεια τὴν συγγένειαν εἰς τὸν Πανάγιον Τάφον διὰ τοὺς ἀοιδίμους ἐκείνους Πατριάρχας, ὅπου ἔλαμψαν εἰς τὸν Ἀποστολικὸν τῶν Ἱεροσολύμων θρόνον, ἀπὸ τὸ γένος καὶ σειράν της, τὸν ἀοιδίμον, λέγομεν, Θεοφάνην, τὸν περίφημον Παΐσιον, οὗ τὰς ἐναρέτους πράξεις οἶδες καὶ ἐδοκίμασε καὶ αὐτὸ τὸ θεοφροῦρητον βασίλειον τῆς Ρωσσίας, καὶ σχεδὸν διὰ τὸ λαμπρὸν γένος σας, ὅπου ἕως τώρα κοσμεῖ καὶ λαμπρύνει τοὺς θεοβαδίστους τούτους τόπους μὲ Ἀρχιερεῖς, μὲ Πρωτοσυγκέλλους καὶ μὲ λοιπὰ ὑποκείμενα ἄξια, ἐπαρακινήθημεν καὶ ἡμεῖς νὰ γράφωμεν...» Συγγενὴς αὐτοῦ ἦτο καὶ ὁ ἐθνομάρτης Λακεδαιμονίας Ἀνανίας (Λαμπάρδης) ὅστις, τὸ πρῶτον Ἀρχιεπίσκοπος Δημητσάνης, προεβιβάσθη εἰς τὴν Μητρόπολιν Λακεδαιμονίας τῷ 1750, ἀναγνωρισθεὶς συνάμα ὡς Μωρογιάννης, διαδεξάμενος οὕτω τὸν πάππον του Σύντυχον. Περὶ τούτου λέγει ὁ Φρανζῆς. «Διὰ τὸ διαπρεπὲς τῆς καταγωγῆς, τὸν πλοῦτον, τὴν παιδείαν, καὶ τὸ σταθερὸν τοῦ χαρακτῆρος, οὐ μόνον τοῖς Τούρκοις προὔξενει φόβον καὶ ἐκπλήξιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ὁμογενεῖς ἐπεδεικνύετο, ὡς ὁ ἀνὴρ τῆς δράσεως» (Ἀμ. Φρανζ. Α', 6, Οἶκον. 31).

Πότε ἀκριβῶς προϋβιβάσθη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Μεθώνης, ὑπαγομένην ὑπὸ τὸν Μογεμβασίας, δὲν εἶνε γνωστόν. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἦτο Ἐπίσκοπος πρὸ τοῦ 1762 καθ' ὅσον ἰσχύει ἔγγραφο τοῦ ἔτους τούτου περὶ τῆς Σχολῆς Δημητσάνης, τὸ ὁποῖον ἐπιβεβαίωσι, ὡς καὶ ὁ Δημητσάνης Ἀμβρόσιος Λόμιος καὶ ἀληθῆς φιλόκατος εἰργάσθη ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Θεοφιλῶς καὶ ὑπὲρ τῶν γενικωτέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους πραγμάτων. Κατὰ δὲ τὴν ἐπανάστασιν ἐπὶ Αἰκατερίνης Β' τῆς Ρωσσίας κατὰ τὸ 1769 εἰργάσθη, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀποτυχοῦσαν πολιορκίαν τῆς Μεθώνης ἠναγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ καταπλεύσαντα Ρωσικὰ πλοῖα. Κατ' ἀρχὰς μετέβη εἰς τὴν Ζάκυνθον καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Πάρον. ἔνθα συνεσκέφθη μετὰ τῶν προσελθόντων ἐκεῖ λοιπῶν Ἀρχιερέων καὶ Προϋχόντων τῆς Πελοποννήσου.

Ἐπειτα ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ρωσσίαν, ὅπου ἔτυχε λαμπρᾶς δεξιώσεως καὶ τιμῶν· εἰργάσθη δὲ παρὰ τοῖς ἰσχυροῖς πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς χειμαζομένης Ἑλλάδος. Κατόπιν τῆς ἀποτυχίας μετέβη ἐν Τεργέστη ἔνθα παρέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του. Ἐλάμβανε σύνταξιν καὶ παρὰ τῶν δύο Δυνάμεων, τῆς Ρωσσίας καὶ Αὐστρίας· μέρος μὲν αὐτῆς ἔδαπανᾶ εἰς τὴν ἀγορὰν βιβλίων νέων, τὰ ὁποῖα ἔπεμπε εἰς τὴν ἐν Δητσάνῃ βιβλιοθήκην τῆς Σχολῆς, τὸ πλεῖστον δὲ ἔδαπανᾶ εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῆς καὶ τοὺς ἀπόρους μαθητάς, οἵτινες ἐσπουδαζον ἐν αὐτῇ.

Ὁ Μεθώνης Ἀνθιμος εἰργάζετο καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ κοινότητι τῆς Τεργέστης, ἀλλ' ἐπεθύμει νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν τοῦ ὕψ' ἧς ἀπεχωρίσθη ἔνεκα τῆς Ἐπαναστάσεως. Ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Ἀρχιδιακόνου Σμύρνης Γρηγορίου (κατόπιν Πατριάρχου Γρηγορίου Ε') πρὸς αὐτὸν ὁ ἀδελφός του ἔμπορος Ἀναστάσιος Καράκαλος μετέβη, ἕξ ἔτη μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ὁρλώφ, εἰς τὴν Κ(πολιν) ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἀθώωσιν αὐτοῦ καὶ λοιπῶν Ἱεραρχῶν οἵτινες διεσκορπίσθησαν μακρὰν τοῦ ποιμνίου των. «Ὁ μὲν κύρ Ἀναστάσιος ἀπῆλθεν εἰς βασιλεύουσαν διὰ νὰ θεωρήσῃ τὴν ἰδικὴν του ὑπόθεσιν μὲ πραγματείας τὸ περισσότερον δὲ διὰ νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Ἁγίας Συνόδου τὴν ἰθώωσιν τῆς, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν Ἀρχιερέων». Οἱ λοιποὶ Ἀρχιερεῖς, δι' οὓς ἐφρόντιζεν, ἦσαν ὁ Ζαρνάντας Νεόφυτος Δεληγιάννης, ὁ Ἀμυκλῶν Κύριλλος, ὁ Χριστιανουπόλεως Δανιήλ, ὁ Ρέοντος καὶ Ἰραστοῦ Νεκτάριος καὶ ἄλλοι. Δυστυχῶς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ τοιουμένου καὶ οἱ κἀνοικοὶ τῆς Πελοποννήσου, ἄνευ ποιμνίων, ἠναγκάσθησαν φεύγοντες τὴν σπάθην τῶν ἐπιδρομόντων Ἀλβανῶν, νὰ κα-

ταφύγωσιν ἀλλαγῶν, ἐν ταῖς νήσαις καὶ ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ καὶ κυρίως εἰς τὰς γαίας τῶν Καρασμάνογλου. «Θεῖα παραχώρησις ἔγινε (γράφει τῇ 4 Αὐγούστου 1776 Γρηγόριος Ε΄, διάκονος ὄν τοῦ Σμύρνης Προκοπίου, πρὸς τὸν Μεθώνης Ἀνθιμον) νὰ ἐρημώσῃ ἐκεῖνος ὁ τόπος καὶ καθημερινῶς ξερμπορεύονται ἐδῶ ἀναρίθμητοι σὺν γυναῖξι καὶ τέκνοις καὶ εὐρίσκουν, δεσπότη μου, καὶ τὴν κυβέρνησιν τους».

Καὶ κατὰ τὸν Ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον τοῦ 1786 ἐφρόντιζε περὶ τοῦ Ἑθνους. Κατὰ δὲ τὸ 1800 προέβη εἰς μυστικὰς περὶ ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἑθνους συνεννοήσεις πρὸς τὸν διδάσκαλον τῆς Δημητσάνης Ἀγάπιον ὅστις, πλησθεὶς πολλῆς χαρᾶς, περιέμενε παρὰ τῆς Θεῆας Προνοίας τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐθνικῶν πόθων. Ὁ Μεθώνης Ἀνθιμος ἀπέθανεν ἐν Τεργέστη τῷ 1801¹.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ (Συνοδινός)

1. Πρβ, Εὐθ. Καστόρχη Περὶ τῆς ἐν Δημητσάνῃ Σχολῆς σελ. 46 Μ. Οἰκονόμου Ἱστορικὰ σελ. 36. Χ. Φιλιτᾶ, περὶ τοῦ συνοικισμοῦ τῶν Γραικῶν ἐν Τεργέστη ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἑθν. Ἑταιρ. τομ. 5 σελ. 375.